

Vyresniųjų klasių mokinių anglų kalbos rizominis mokymasis

Dr. Aida Kairienė

Mokslinio darbo vadovė: prof. dr. Natalija Mažeikienė

2024 m.

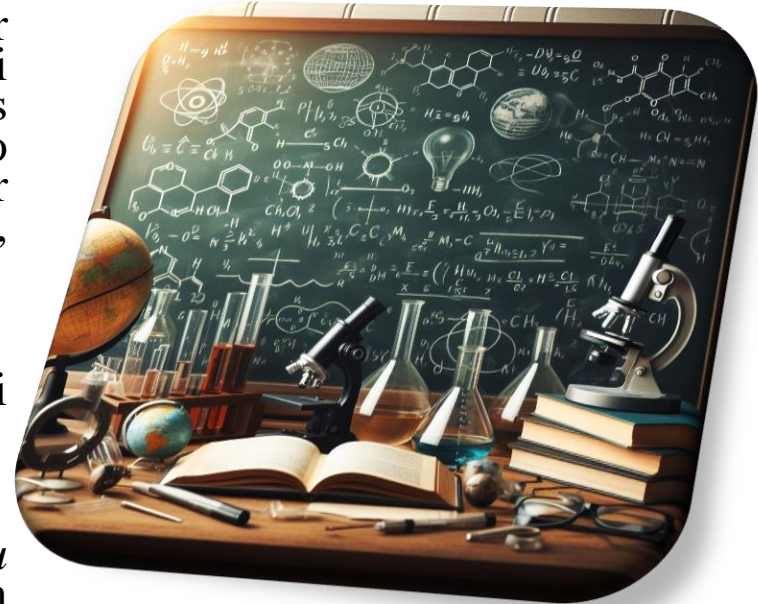

VYTAUTO
DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

Išsilavinimas 360°

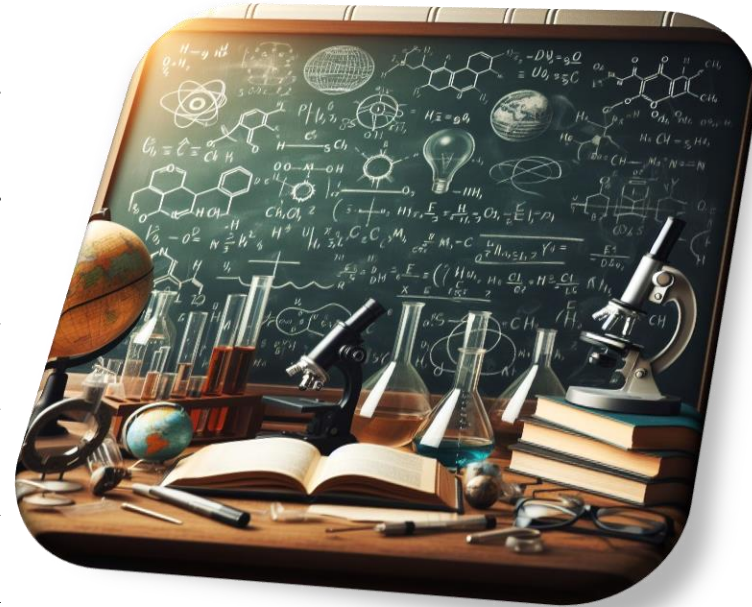
Naujumas ir reikšmė Edukologijos mokslui

- Disertacija tarpdisciplininė, joje derinami **edukologijos** (formalusis, neformalusis ir savaiminis mokymasis, šiuolaikinio ugdymosi prigimtis ir procesai, daugiakalbystės plėtojimas ir kalbų mokymasis), **filosofijos** (ugdymo filosofija, poststruktūralizmo filosofija ir konceptai), **filologijos** (lingvistikos, literatūrologijos elementai) komponentai.
- Disertacijoje atskleistos Deleuze ir Guattari (2004) konceptų ir Edukologijos sąvokų sąsajos.
- Pritaikyta Jackson ir Mazzei (2017) „*mąstymo su teorija*“ prieiga anglų kalbos rizominiam mokymuisi analizuoti.

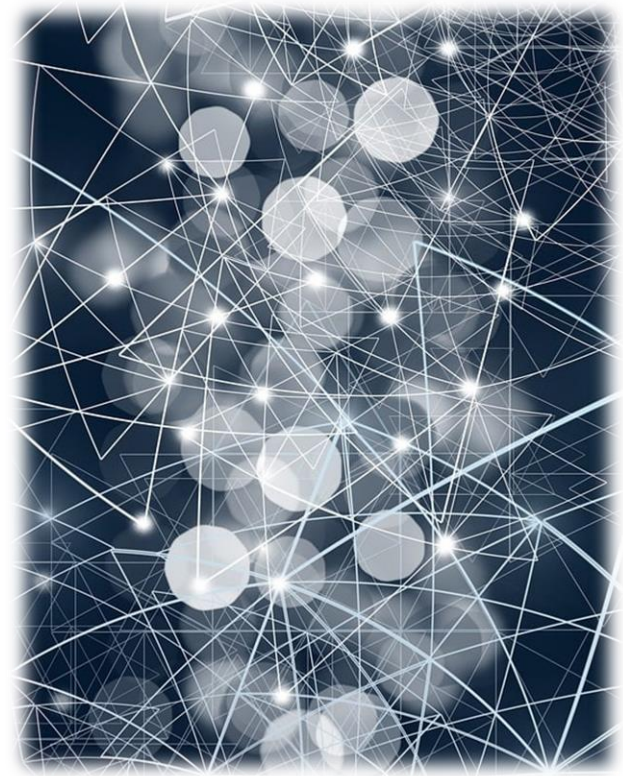
Naujumas ir reikšmė Edukologijos mokslui

- Sukurti rizominio mokymosi žemėlapiai, kurie gali būti naudojami kaip priemonė neformaliajam ir savaiminiam mokymuisi už klasės ribų analizuoti.
- Kaip metodologinė naujovė yra kartografijos ir rizoanalizės derinimas.
- Ši disertacija yra didaktinė, ypatingai skirta mokytojams, kurie ją skaitydami ras idėjų kaip mokinių rizominį mokymąsi už klasės ribų integruoti į formalųjį ugdymą.
- Šis tyrimas atskleidžia filosofinių konceptų naudojimą mokymosi procese, naujus anglų kalbos mokymosi būdus ir kelius, o tai naudinga ne tik mokiniams, mokytojams, mokslininkams, bet ir esamiems studentams.

Rizominis mokymasis

Rizominis mokymasis – tai mokymasis, paremtas Deleuze ir Guattari (2004) rizomos plėtojimu, kai mokymasis vyksta bet kuriuo metu ir sunku atpažinti pradžią ir pabaigą (Cormier, 2008, 2011). Tokio mokymosi metu besimokantieji sukuria asmeninį mokymosi tinklą ir realizuoja savo poreikius (Lian & Pineda, 2014). Rizominis mokymasis yra eklektiškas mokymasis, kuris plėtojasi ir pasireiškia per įvairius Deleuze ir Guattari (2004) „judančius“ konceptus.

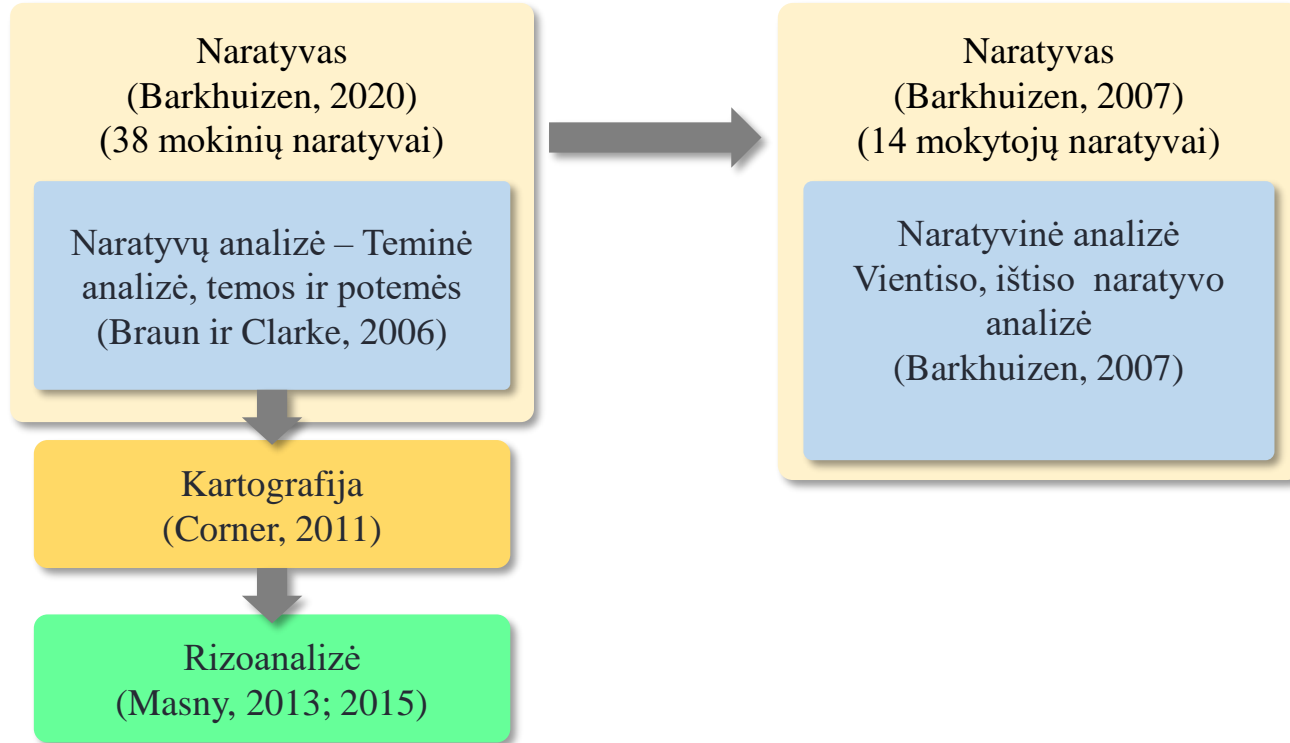

Tyrimo klausimai ir tyrimo tikslas

- **Tyrimo klausimai:** 1. Kaip vyresniųjų klasių mokiniai mokosi anglų kalbos neformaliojo ir savaiminio mokymosi kontekstuose už klasės ribų?
2. Kaip mokinių anglų kalbos rizominio mokymosi patirtys neformaliojo ir savaiminio mokymosi kontekstuose už klasės ribų sąveikauja ir (ar) yra integruojamos į formalųjį ugdymą?
- **Tyrimo tikslas** – atskleisti vyresniųjų klasių mokinių anglų kalbos rizominį mokymąsi neformaliojo ir savaiminio mokymosi kontekstuose už klasės ribų bei šio mokymosi patirčių sąveiką ir (ar) integraciją į formalųjį ugdymą.

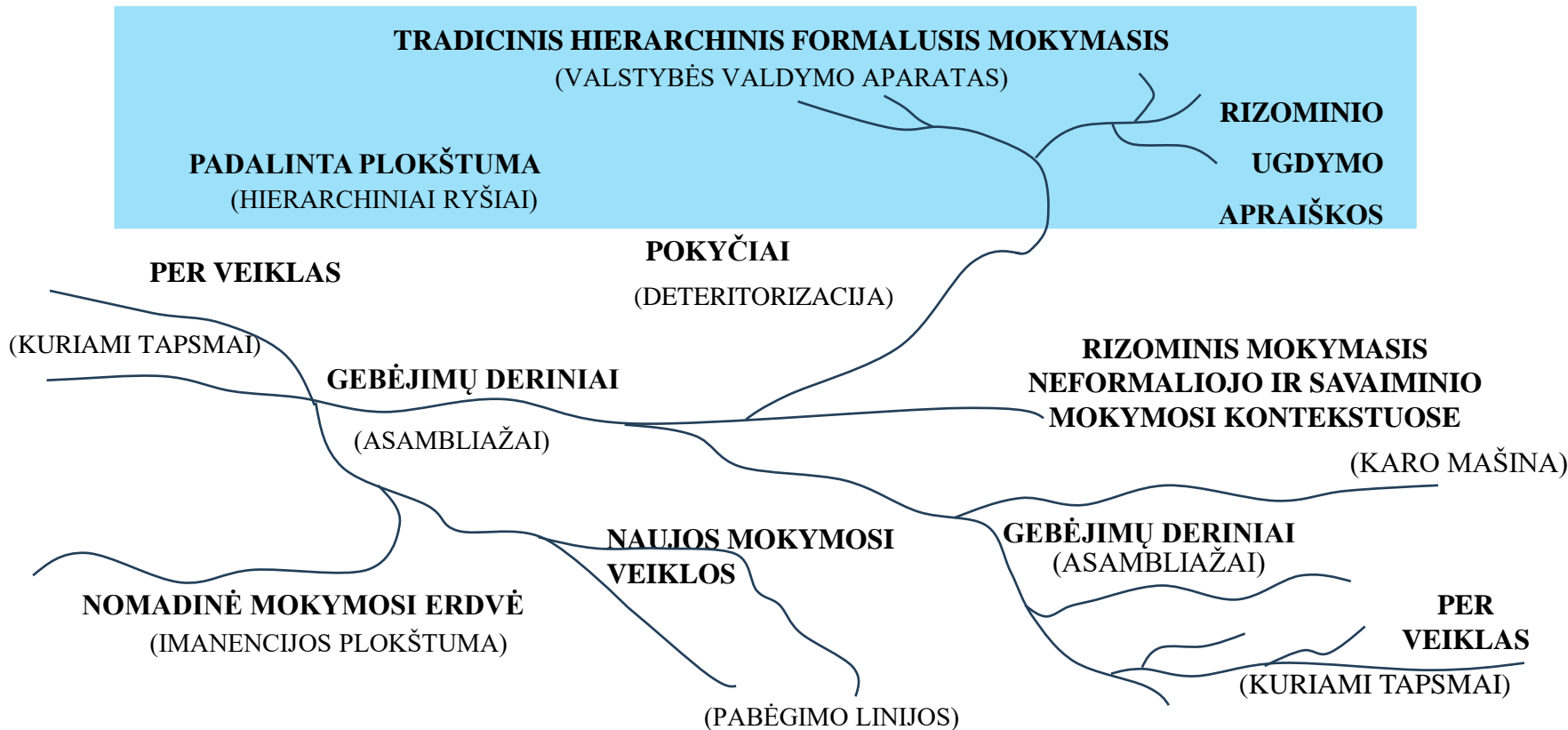
Tyrimo metodologija

Tyrimo radiniai

1. Deleuze ir Guattari konceptų ir Edukologijos sąvokų sąsajos

**Vyresniųjų klasių
mokinių anglų kalbos
mokymasis neformaliojo
ir savaiminio mokymosi
kontekstuose**

FORMALUSIS

Anglų kalbos gebėjimų lavinimas pagal BUP

NEFORMALUSIS

Mokymasis projektinės veiklos metu (12)

Mokymasis įvairių neformaliojo švietimo praktikų metu (15)

SAVAIMINIS

Mokymasis savarankiškai atliekant užduotis (14)

Savarankiškas
mokymasis

Mokymasis vertėjaujant ir mokantis naujų žodžių (27)

Sąmoningas
mokymasis

Mokymasis skaitant literatūrą (28)

Mokymasis iš kalbėjimo pavyzdžių (28)

Mokymasis žaidžiant žaidimus (34)

Mokymasis keliaujant (51)

Nesąmoningas
- epizodinis
mokymasis

Mokymasis klausant muzikos (51)

Mokymasis tarp/su bendraamžiais ir kitais (73)

Mokymasis internete ir socialinėse medijose (138)

Mokymasis žiūrint vaizdo įrašus ir kitą vaizdinę medžiagą (157)

Atsitiktinis
mokymasis

2. Poststruktūralistiniai konceptai mokinių naratyvuose

skaitymo-klausymo
asambližas

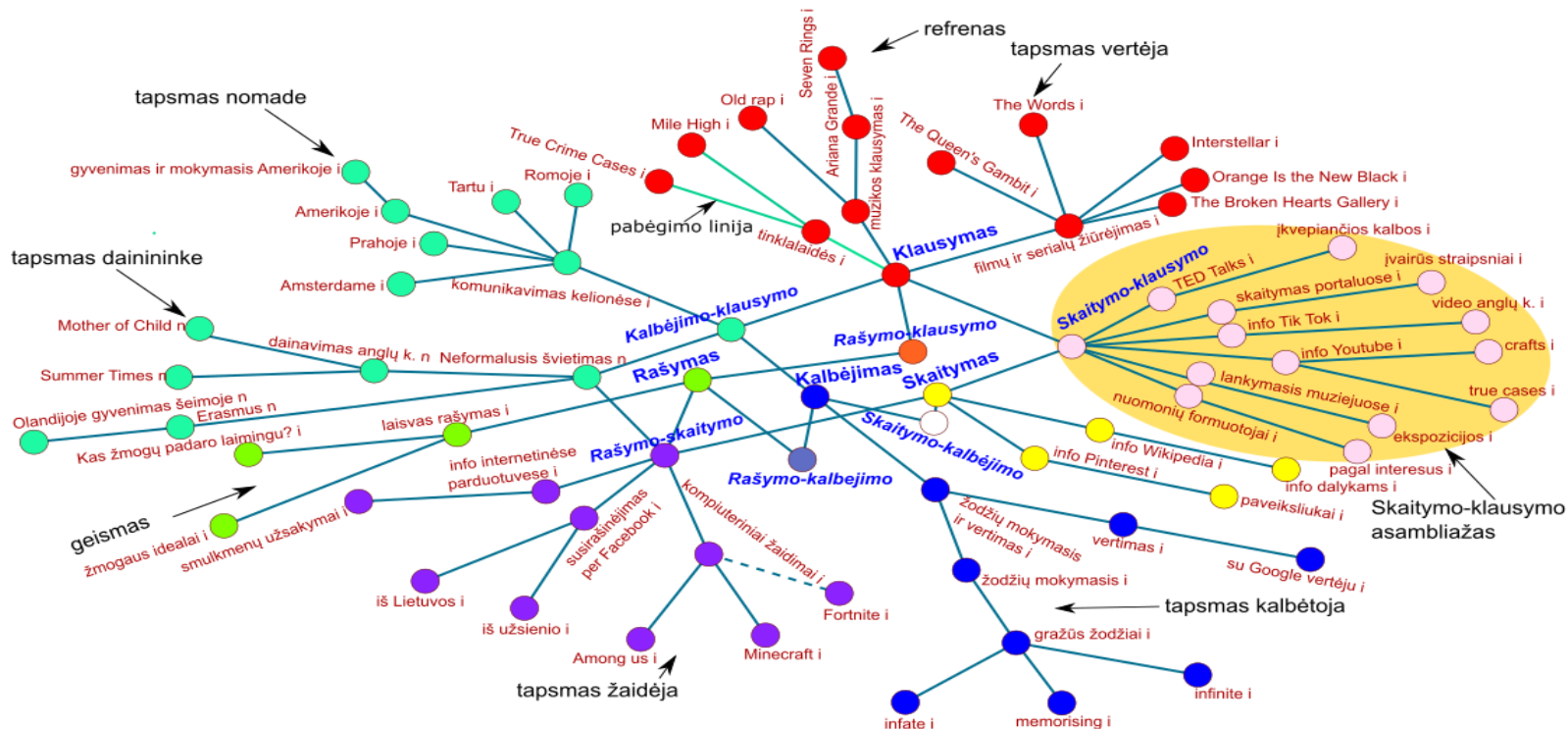
klostė

Filmus žiūriu su subtitrais, nes angliškai kokią frazę greit ištaria, nespėju susigaudyt, o suprast, jei britų aktoriai vaidina ir sunkiau kalba, tai sunkiau suprast negu amerikietišką. Kam žiūrėti naują filmą, jeigu galima peržiūrėti, kad ir Harij Poterį. Jau kai antrą kart žiūriu, tai ir jau net žinau kokios frazės bus vartojamos. (T.5)

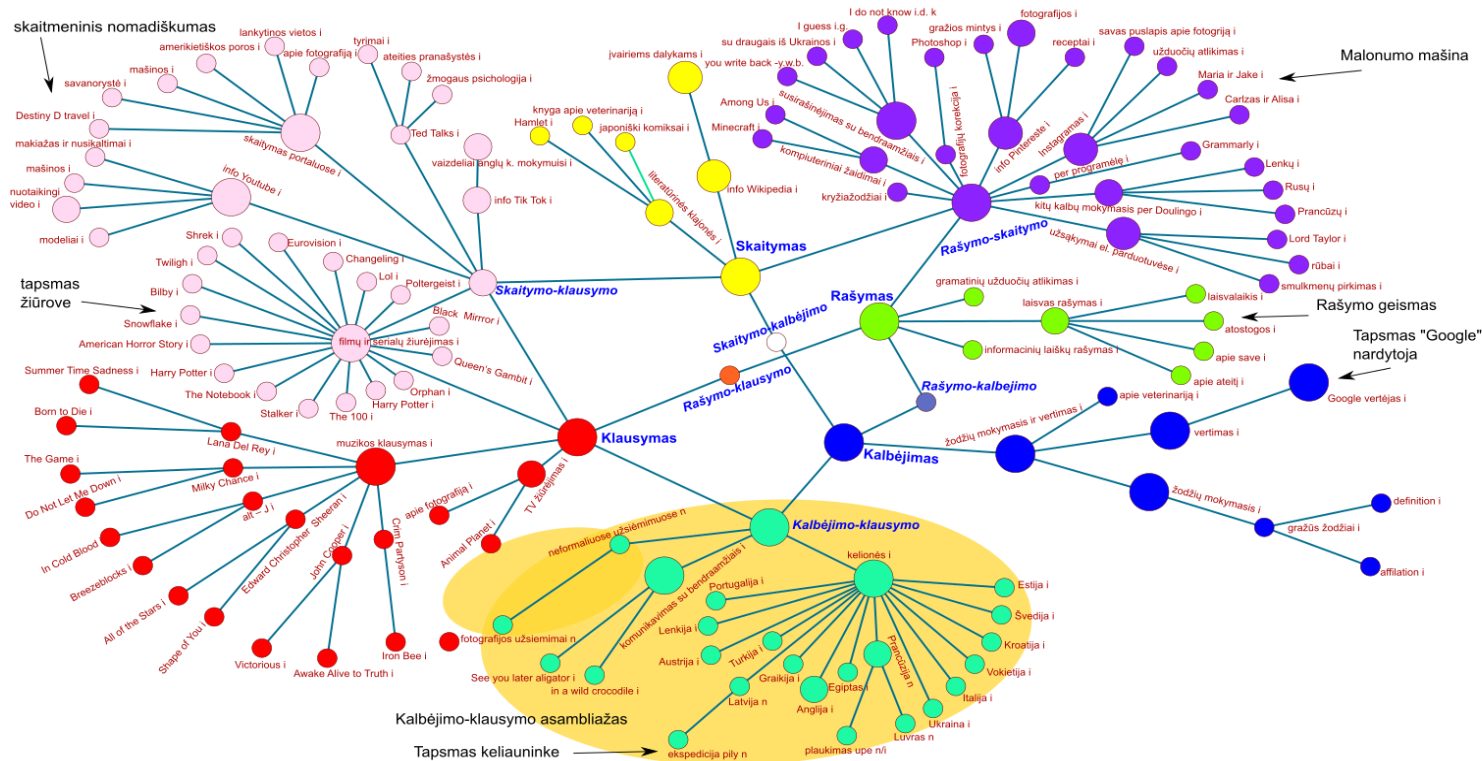
vaizdinys-judėjimas

skirtumas ir
pakartojimas

3. X mokinės rizominis žemėlapis neformaliojo ir savaiminio mokymosi kontekstuose

Gerai besimokančių merginų rizominis žemėlapis neformaliojo ir savaiminio mokymosi kontekstuose

Mokytojų naratyvai (Barkhuizen, 2007)

4. Rizougdyimo turinys „Pasakojime“

- *Aš esu tai pavadinus projektu. Aš jiems savarankišką duodu užduotį – darbą, ir jie kaip namų darbą, tokį tęstinį, jie skaito savo pasirinktus tekstus, klauso jie video, jie renkasi tai, kas jiems yra įdomu, tos temos tai neturi būti susiję su tuo, ką mes einame, mokykloje, mūsų pamokoje, skyriuje kokia nors tema, na pvz., aplinkosauga, jie gali visiškai kažką tai kita, ir jie gali žiūrėti, ir mano prašymas, ir yra tai, kuo jūs domitės natūraliai, kokią temą jūs, pvz, YuoTube žiūrite video ar skaitote straipsnius, nes tai yra jiems įdomu, tai prašau, vat ir rinkitės <...> (M.6).*

Išvados (1)

Atsakant į pirmąjį tyrimo klausimą: *kaip vyresniųjų klasių mokiniai mokosi anglų kalbos neformaliojo ir savaiminio mokymosi kontekstuose už klasės ribų?* galima suformuluoti šias pagrindines išvadas:

- Anglų kalbos rizominis mokymasis už klasės ribų vyksta savaiminio mokymosi kontekste mokantis atsitiktinai, nesąmoningai epizodiškai, sąmoningai ir savarankiškai.
- Anglų kalbos rizominis mokymasis iš dalies vyksta ir neformaliojo mokymosi kontekste mokantis suplanuotose neformaliojo švietimo veiklose už klasės ribų.

Išvados (2)

- Atlikta žemėlapių rizoanalizė rodo, kad anglų kalbos rizominis mokymasis vyksta pagal Deleuze ir Guattari (2004) aprašytus rizomos principus: **jungimosi** (mokymosi metu jungiasi žmogiški ir (ar) dirbtiniai elementai; jungiasi skirtingi gebėjimai, ištekliai, technologiniai dariniai ir kultūrinių industrijų kūriniai bei produktai) ir **heterogeniškumo** (mokymosi komponentų nevienalytiškumas, skirtingumas), **daugialypumo** (mokymosi gebėjimų, išteklių, dalyvių derinių didelis skaičius, tradicinių logikos, tvarkos, struktūros ir kanonų neatitikimas) ir **pertrūkių** (mokymosi pertraukimo, sąryšių nestabilumas, trumpalaikiškumas, trapumas), **kartografijos** (mokymosi kelio kūrimo) ir **dekalkomanijos** (mokymosi situacijos atsikartojimas).

Išvados (3)

Atsakant į antrąjį tyrimo klausimą: *kaip mokinių rizominio mokymosi patirtys neformaliojo ir savaiminio mokymosi kontekstuose už klasės ribų sąveikauja ir (ar) yra integruojamos į formalųjį ugdymą?* galima suformuluoti šias išvadas:

- Rizominio mokymosi patirčių taikymą formaliajame ugdyme galima vadinti rizominiu ugdymu, kai rizougdymo turinį kuria mokymosi bendruomenė ir jis plėtojasi realiu laiku. Mokytojai iš dalies integruoja rizominio mokymosi patirtis, kurias mokiniai įgyja neformaliojo ir savaiminio mokymosi kontekstuose už klasės ribų.
- Mezo lygmenyje atsiranda rizougdymo turinio kūrimo užuomazgos, kur išlaikomas balansas „tarp“ mokinių nomadiškų troškimų ir ugdymo programos, mokytojų ir mokinių.

Rekomendacijos

Mokytojams

- Pristatyti ir aptarti su mokiniais Deleuze ir Guattari idėjas kuriant integruotas filosofijos ir anglų kalbos pamokas.
- Taikant Deleuze ir Guattari (2004) konceptus su laiku atsisakyti vertinimo pažymiais, šalia kurti kokybinį aprašomąjį vertinimą ir siekti grįžtamojo ryšio iš mokinių.

Švietimo politikams

- Siūloma integruoti nomadinę pedagogiką, kuri skatina įgyvendinti nehierarchinį, nestruktūruotą, laisvą mokymąsi į viešąjį švietimo diskursą, ugdymo turinio kūrimą ir mokymo(si) organizavimą, mokytojų rengimo ir profesinės raidos procesus.

Tyrėjams

- Šiuolaikiniam, postmodernios epochos ugdymui suvokti rekomenduojama pasitelkti ne tik rizoanalizę, besiremiančią Deleuze ir Guattari (2004) rizomos principais, bet ir atlikti įvairias analizes, remiantis kitų filosofų sukurtais konceptais.

Ačiū už dėmesį!

MCMXXII

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS

Išsilavinimas 360°